

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בבית הברית יהיה יטב הברית

פרשת ויצא

כיתה ח' (א-ב)

הר"ד יואל גרינוואלד הי"ו
הר"ד שאול יחזקאל שווארץ הי"ו

חידו"ת לפרשת ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

וקשה הרי יצחק שלח את יעקב ללכת לחרן ולישא אשה ואיך עבר על ציווי אביו ולא הלך מיד לשם רק למד בבית מדרשו של שם ועבר י"ד שנים, וי"ל דאיתא בגמרא (קידושין כט:): אמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואח"כ ילמד תורה ר' יוחנן אמר ילמד תורה ואח"כ ישא אשה, ולא פליגי הא לן והא להו, ופי' תוס' דבני ארץ ישראל שהם עשירים ופרנסתם מצויה ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה אבל בני בבל שהם עניים ילמוד תורה תחילה בלי דאגת פרנסה ורק אח"כ ישא אשה, לכן יעקב כשיצא מבאר שבע ללכת לחרן והיה בידו ממון לכן היה בדעתו כפי שאמר לו אביו ללכת מיד לחרן ולישא אשה, אבל אחרי שבא אליפז ולקח כל ממונו ונשאר עני אז היה דינו ללמוד קודם ורק אח"כ לישא אשה לכן הלך קודם לבית שם ועבר ללמוד תורה, וזה שאמר רש"י "וילך חרנה - יצא ללכת לחרן", דכאשר יצא יעקב מבאר שבע ועדיין היה עשיר היה בדעתו ללכת מיד לחרן לישא אשה כי הי' לו ממון, אך באמת לא הלך מיד לחרן מפני שאלפז לקח לו את כל רכושו ונעשה עני ע"כ הי' מוכרח לילך תחילה בבית המדרש של שם ועבר ללמוד תורה מקודם ואח"כ לישא אשה.

(דברי מהרי"א)

* * *

וישכב במקום ההוא. פירש"י אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה לפי שהיה עוסק בתורה.

דער הייליגער ישמח משה זי"ע זאגט א הסבר אויף דעם ענן פארוואס יעקב אבינו איז געווען פערצן יאר בבית עבר, ווייל יעקב אבינו האט מורא געהאט צו גיין צו לבן אין שטוב, ווייל ער האט געוואוסט אז לבן איז א רשע, און ער קען איהם ח"ו מאכן זינדיגן.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות ב"ס מרן רבינו הקדוש זיעונו"א - בנשיאות ב"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

די גמרא (יומא דף ל"ח ע"ב) זאגט אבער אז ווער עס איז שוין אריבער רוב פון זיינע יארן און ער האט נישט געזינדיגט, וועט ער שוין נישט זינדיגן.

עס שטייט אין ירושלמי (ברכות פ"א ה"א) אז דאס וואס עס שטייט אין פסוק (עקב יא, כא) "כימי השמים על הארץ", דאס איז פינעף הונדערט יאר, וואס אזויפיל יאר האבן די אבות הק' אינאיינעם געלעבט אויף די וועלט, אברהם 175, יצחק 180, יעקב 147, דאס קומט אויס 502, אבער די צוויי ערשטע יאר פון אברהם אבינו רעכנט מען נישט, ווייל ווען ער איז אלט געווען דריי יאר איז הערשט געווען "הכיר את בוראו", דאס קומט אויס פונקט 500.

יעקב אבינו האט געוואוסט אז די אבות צוזאמען וועלן לעבן 500 יאר, אבער ער האט געמיינט אז יצחק וועט לעבן אזויפיל יאר ווי אברהם, ווייל ער האט נישט געוואוסט אז אברהם האט געלעבט ווייניגער יארן וועגן די שלעכטע אויפפירונג פון עשו הרשע. ממילא האט ער גערעכנט אז ער וועט לעבן מיט 5 יאר מער 152. און די האלבע דערפון איז 76, און רוב שנותיו איז 77.

מיט דעם פארשטייט מען אז בשעת ווען יעקב איז אנטלאפן קיין חרן איז ער אלט געווען 63, האט ער נאך מורא געהאט אז ער וועט זינדיגן ביי לבן, וועגן דעם האט ער געווארט 14 יאר אין בית עבר וואו ער האט געלערנט ביז ער איז אלט געווארן 77 איז ער שוין געווען עברו רוב שנותיו, האט ער שוין נישט געדארפט מורא האבן אז לבן וועט אים מאכן זינדיגן.

* * *

ויקה את האבן אשר שם מראשותיו וישם אותו מצבה וכו'. והקשו המפרשים האיך לקח יעקב האבן אחר שהשתמש בה ועשאו למצבה, הרי קיי"ל בגמ' בזבחים (קטז:) תניא ר' אלעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא ישתמש בו הדיוט אף עצים שלא ישתמש בו הדיוט עיי"ש, וא"כ כיון שכבר נשתמש בה הי' אסור להקדישו ולעשותו למצבה. וי"ל בהקדם מה שמדייק בלשון הגמ' מה מזבח דבר שלא נשתמש בו הדיוט, אף עצים ואש ולכאורה מהיכא תיתא דבמזבח לא נשתמש בו הדיוט, וי"ל דהרי במדרש איתא שהמלך מיד שנתמנה אם הי' קצר מיד נעשה ארוך בשביל שמן המשחה, והכא נמי בכהן כשנמשח, וכן מביא בשם הגר"י ענגעל שאמר לו בשם הילקוט ישע"י שעל ידי השמן המשחה נעשה כברי' חדשה

מן הבאר ההוא ישקו העדרים - פרשת ויצא

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות ב"ס מרן רבינו הקדוש זיעוועב"א - בנשיאות ב"ס מרן רבינו הגה"ס שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בס"ד

לגמרי, ועל כן אפשר לומר דלאו דווקא הכהן גדול אלא גם הכלים והמקדש וכל דבר שנמשח ע"י השמן המשחה נעשה כברי' חדשה. ומעתה מובן ד' הגמ' מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט פי' כיוון דלאחר שנמשח לא נשתמש בו הדיוט דהרי אפי' אם נשתמש קודם שנמשח נעשה ע"י השמן המשחה בריה חדשה, וא"כ לא מקרי נשתמש, ה"נ העצים והאש צריך שלא ישתמשו בה הדיוט מעולם, וא"ש דברי הגמ'. וגם יתורץ קושייתנו דבפרקי דר' אליעזר איתא דהשמן שיצק יעקב על המצבה הי' שמן המשחה שירד מן השמים וא"כ הרי נעשה בריה חדשה, וא"כ אפי' אם נשתמש בה יעקב מקודם לא איכפת לן דמשנמשח פנים חדשות באו לכאן.

(כלי חמדה)

* * *

וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם. פירש"י משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת. ולכאורה למה להתוה"ק להשמיענו דבר זה. ונראה דאיתא בברכות (דף ה.) היוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה, והני מילי כשיוצא אבל כשנכנס לית לן בה. ותמהו דמאי קמ"ל הא בהדיא קאמר היוצא מביהכ"נ, ואיך יעלה על הדעת שהכוונה כשנכנס, וכתב הרי"ף דהכוונה היא שאם יוצא על מנת שיכנס אח"כ בחזרה לביהכ"נ, אז שפיר רשאי לפסוע פסיעה גסה בעת יציאתו. והנה שיטת הרמב"ן דשיבת ארץ ישראל מצוה היא, ונמצא דיעקב אבינו כשהלך מא"י לחו"ל לא היה רשאי ללכת פסיעה גסה, דהרי זה כהולך מביהכ"נ כיון דגם א"י מקום קדוש הוא ומצוה לשבת בה, אבל כאשר הובטח מהשי"ת ושמרתיו בכל אשר תלך והשיבותיו אל האדמה הזאת, שוב היה בטוח שהליכתו מא"י לחו"ל על מנת לחזור היא, ושפיר מותר לו לפסוע פסיעה גסה, ולכן פירש רש"י שמשחובטח שישמרוהו הקב"ה ויחזור בשלום לא"י אז נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת והלך "בפסיעה גסה".

(ספרים)

מן הבאר ההוא ישקו העדרים - פרשת ויצא